

Aktualno je zbral **Igor Lipovšek**, Zavod RS za šolstvo
igor.lipovsek@zrss.si

Spletišče Uporabna geografija

Na Arnesovi Mreži znanja 2018 je bilo predstavljeno spletišče Uporabna geografija. Nastajalo je dve leti, zaključevanje pa je bilo podprto tudi s projektom v okviru Arnesovega programa SIO-2020, ki ga financirata Republika Slovenija in Evropski sklad za regionalni razvoj Evropske unije.

Marko Krevs, Tatjana Kikec in Mirsad Skorupan so v delavnici na konferenci Arnes predstavili možnosti za rabo spletišča.

Poleg podpore pripravi in izvajanju šolskih (ne le geografskih) ekskurzij zdaj nudi tudi okolje, v katerem bomo zbirali, razvijali, komentirali mobilne in spletne geoinformacijske aplikacije, širili in izmenjevali znanje na področju merilnih in drugih naprav za terensko raziskovanje ter podpirali uporabo drugih IT-pripomočkov. Pomemben del spletišča predstavljajo tematski forumi, na katerih lahko uporabniki izmenjujejo informacije, predlagajo izdelavo novih mobilnih aplikacij, poročajo o izkušnjah z uporabo izbranih orodij ali spletišča in predlagajo izboljšave.

Glavni oblikovalci so bili Marko Krevs, Blaž Repe, Mirsad Skorupan, Tatjana Kikec, Mitja Podreka, Ivan Primorac in Matej Šiško.

Slovenski učitelji geografije na strokovnem usposabljanju v Turčiji

Turško učiteljsko društvo je pripravilo članom Društva učiteljev geografije izobraževanje. Potekalo je od 30. julija do 3. avgusta v Izmirju

Skupinska fotografija turških in slovenskih učiteljev geografije z rektorjem univerze Ege.

in okolici. Sprejel jih je Necdet Budak, rektor univerze Ege. Mestno, vulkansko, turistično in historično pokrajino so pod vodstvom profesorjev Arife Kardag in Ilhana Kayana raziskovali v Efezu, Seferihisarju in Kuli. Na poti so si ogledali tudi Trojo, Carigrad, bolgarsko obalo in notranjost ter Đerdap, Majdanpek in Smederevo.

Tabor DUGS v rudarsko-energetski pokrajini

Društvo učiteljev geografije Slovenije je 12. in 13. oktobra organiziralo tradicionalni dvodnevni tabor. Udeležilo se ga je več kot 60 srednješolskih učiteljev iz vse Slovenije. Osrednji temi

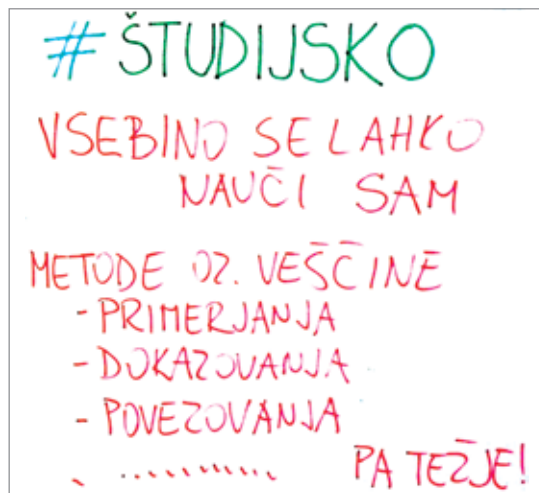

Velunja je zaradi ugrezanja povsem spremenila svoje erozijsko-akumulacijske značilnosti.

izobraževanja sta bili energetika in rudarjenje ter njun vpliv na spremembo pokrajine. Pet ur je bilo predavanj, enajst ur pa terenskega dela. Med terenskim delom so postavili tudi tabli, ki opozarjata na nevarnost visokih vod, in spoznavali možnost, da učenci in dijaki sami dopolnjujejo interaktivni zemljevid Slovenije, v katerega so vneseni podatki o poplavnih dogodkih. Med večernimi dejavnostmi so opravili tudi občni zbor društva, dopolnili izvršni odbor in v program dodali nekaj dejavnosti.

Srednješolska študijska srečanja

Konec avgusta je namenjen študijskim srečanjem učiteljev srednjih šol. Uvodno predstavitev za sociologe, geografe in družboslovce za naslovom Mladi in novi mediji je pripravil Lenart J. Kučič. Nadaljevali so ločeno po predmetih. Vsebine geografskega srečanja so bile Formativno spremljanje v Sloveniji, Formative Assessment

Eden od plakatov, nastalih v delavnici študijskega srečanja.

in Assessment for Learning v tuji didaktiki in pomen povratnega informiranja dijakov, Predstavitev primerov iz prakse, Elementi formativnega spremljanja pri učenju o podnebnih spremembah, Formativnost/inovativnost pri preučevanju kulturne dediščine, Varčna raba energije, Kako obravnavati teme ekonomske geografije – primer projekta YouthStart, Katero geografsko znanje je potrebno na svetovni olimpijadi in Sveže informacije.

Bron za Joba Stoparja na geografski olimpijadi v Quebecu

Petnajsta geografska olimpijada je poleti potekala v Kanadi. Slovenijo so zastopali Aljaž Kravanja z Gimnazije Koper, Job Stopar z Gimnazije Kranj, Tevž Jevšnikar s ŠC Ravne na Koroškem in Luka Kambič z Gimnazije Jesenice. Spremljala sta jih Danijel Lilek z Zavoda RS za šolstvo in Mirjam Martinuč Bernard z Gimnazije Jesenice.

V tekmovalnem delu je Job Stopar z gimnazije Kranj osvojil bronasto medaljo, preostali tekmovalci naše ekipe pa potrdilo o uspešno opravljenem tekmovanju. Konkurenca je bila najmočnejša do zdaj, saj je sodelovalo 43 držav, kar je največje število v zgodovini tekmovanj.

Utrinek z geografske olimpijade v Quebecu.

Jesenska študijska srečanja učiteljev osnovnih šol

Štiriurna jesenska srečanja so bila na dvanajstih lokacijah organizirana v živo. Zimsko bo v spletnih učilnicah. Rdeča nit oz. osrednja tema srečanj je že peto leto formativno spremljanje, v enem delu pa pokrivajo predmetno didaktiko po željah učiteljev. Pri geografiji so to bili: delo z viri, preverjanje in delo strokovnih aktivov. Nekatera študijska srečanja so bila namenjena samo učiteljem geografije, nekatera tudi učiteljem zgodovine.

Pozimi bodo gostiteljice študijskih srečanj spletne učilnice.

Pedagoški svetovalec za zgodovino Vojko Kunaver je v Izoli predstavil življenje in delo Rudolfa Maistra.

Konferenca Mladi in identiteta

Na Brdu je bila zadnji petek v septembru 1. konferenca družboslovnih, umetnostnih in humanističnih predmetov o mladih in identiteti. Sodelovalo je 350 učiteljev in vzgojiteljev ter 75 predavateljev in vodij delavnic. Udeležence je pozdravila Martina Vuk, državna sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport. Pohvalila je organizatorje, udeležencem pa zaželela uspešno delo. Sestavni del konference je bila tudi predstavitev glasbene, likovne, dramske

Učitelji geografije med predavanji o migracijah

in filmske ustvarjalnosti osnovnošolcev in srednješolcev.

Skupni uvodni predavatelji so bili Matej Hriberšek, Renata Salecl in Nadja Gnamuš, geografski, s temo Migracije v svetovnem prostoru, pa Jernej Zupančič, Eva Jeler Fegeš, Mojca Ilc Klun in Boštjan Rogelj.

Mesec prostora: Zelena infrastruktura v praksi

Oddelek za geografijo FF Univerze v Ljubljani, ki bo letos praznoval 100-letnico, se je pridružil pobudi Ministrstva za okolje in prostor, da bi oktobra obravnavali prostorske procese in izzive v Sloveniji. V ospredju je bila zelena infrastruktura.

Popoldansko delavnico je vodila Irma Potočnik Slavič.

Desetega oktobra so v dopoldanskem delu predavatelji predstavili zeleno infrastrukturo na stiku Alp, Jadrana in panonskega območja, zeleno infrastrukturo v prenovi Strategije prostorskega razvoja Slovenije, zeleno infrastrukturo v urbanem območju in na podeželju. Popoldne so študenti v delavnici razmišljali in ustvarjali praktične rešitve o konceptu zelene infrastrukture v Brkinih. Primeri, ki so nastali, so v zeleno infrastrukturo Brkinov vključevali tudi šole ter učence in zanimive dejavnosti zanje.

Likovni in geografski natečaj v Štanjelu

OŠ Dutovlje, OŠ Antona Šibelja – Stjenka Komen, Društvo likovnih pedagogov Primorja in Društvo učiteljev geografije Slovenije so pripravili 8. bienalno razstavo otroškega prostorskega oblikovanja Po Fabianijevih poteh in 5. geografsko razstavo Ustvarjalna geografska predstavitev mojega kraja. Podelitev priznanj je bila 27. oktobra 2018 v Štanjelu, organizatorji pa so pripravili tudi bogat in didaktično uporaben katalog. Geografska predstavitev je bila možna v filmski obliki ali v obliki prospekta, zgibanke, e-prosojnice in razglednice. Najboljši filmi so bili Šempas, Črešnjevce in Krško – dobrodošli. V drugi kategoriji so komisijo najbolj prepričali Trst, Ljubljansko barje, Reka Vipava ter Vrhnika v sožitju z naravo in Raziskuj, rešuj in spoznaj moje mesto.

Naslovnica kataloga

Podjetnost

Podjetnostni pouk v srednji šoli je petletni evropski projekt, v katerega je vključenih 70 gimnazij in Univerza v Mariboru, Univerza na Primorskem, Šola za ravnatelje, Institut Jožef Stefan, Gospodarska zbornica Slovenije in Društvo Humanitas. Vodi ga Zavod RS za šolstvo. Koordinator projekta z akronimom PODVIG je dr. Anton Polšak.

Ključni cilj projekta je razviti in preizkusiti model celostnega razvoja kompetence podjetnosti pri dijakih skozi medpredmetno povezovanje in sodelovanje z okoljem in širšo skupnostjo. V ta namen bo v sodelovanju z razvojnimi ter uvajalnimi gimnazijami in konzorcijskimi partnerji razvili, preskušali in uvajali modele, ki bodo omogočali učinkovito umestitev kompetence podjetnost v gimnazijski prostor in s pomočjo katere bodo gimnazije celostno razvijale kulturo podjetnosti v povezavi z medpredmetnostjo in sodelovanjem z okoljem.

Ali je možno uskladiti šolska merila vrednotenja učnega izdelka?

Na Zavodu RS za šolstvo poteka razvojna naloga, katere namen je preskusiti možnost usklajevanja meril učenčevih ali dijakovih izdelkov na državni ravni. Učitelji geografije, ki sodelujejo pri razvojni nalogi, so se na delovnem srečanju odločili za risanje zemljevida. Nastalo je 400 različnih zemljevidov, s katerimi so zaznali kartografske sposobnosti in domet mladih. Zemljevide so razvrstili v skladu z merili, ki so si jih zadali učenci in dijaki sami. Na delavnici, ki je bila 28. novembra v Ljubljani, so predstavili izdelke in ugotavljali, ali je možno za risanje zemljevidov, ki je v učnih načrtih za geografijo

Učenci in dijaki pogosto svoje znanje pokažejo z narisanim zemljevidom.

Kako biti podjeten pri pouku geografije, so razmišljali že pred dvajsetimi leti.

opredeljeno kot temeljna večšina, uokviriti v enotna, splošna in univerzalna vrednotenjska merila.

Dejavni pristopi k preprečevanju onesnaževanja prsti

V Sloveniji so svetovni dan tal – 5. december – obeležili pod naslovom FAO: »Dejavno preprečuj onesnaževanja tal« (»Be the solution to soil pollution«). Osrednji dogodek je bil na Agenciji RS za okolje, in sicer srečanje s predavanji Tla Slovenije: geokemično ozadje in zgornja meja naravne variabilnosti kemičnih elementov, Standardi kakovosti tal v povezavi s prehajanjem potencialno nevarnih snovi v prehranjevalno verigo, Primernost tal z naravno povečanimi koncentracijami niklja za pridelavo hrane, Onesnaženost živil iz Slovenije s strupenimi elementi in vpliv na zdravje, Dejavnosti, povezane s stanjem tal z vidika onesnaževanja, Predstavitev plakata »Onesnaženje tal – skrita nevarnost«. Po predavanjih je potekala razprava udeležencev.

Več kot polovica udeležencev predavanj je bila z izobraževalnega področja.

Trajnostno urejanje porečij

Komisija za hidrogeografijo Zveze geografov Slovenije je 22. novembra v dvorani Zemljepisnega muzeja v Ljubljani pripravila

okroglo mizo z naslovom: Uvrščanje negradbenih trajnostnih ukrepov v načrt urejanja porečij s poudarkom na protipoplavni varnosti in primeri dobre prakse.

Okrogla miza je omogočila razpravo vladnih in nevladnih organizacij o trajnostnem upravljanju z vodo v okviru evropskih direktiv. Uvodni pogled na trajnostno upravljanje z vodami so pripravili Peter Frantar, Simon Zajc, Mojca Dolinar, Tomaž Prohinar, Lidija Globevnik, Milan Kobal, Janja Kramer Stajniko in voditeljica Valentina Brečko Grubar. Večina govorcev je omenila in tudi podprla vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki jih za šole pripravlja Komisija za hidrogeografijo, še posebej postavljanje tablic o visokih vodah, ki poteka skupaj z Agencijo RS za okolje.

Omizje hidroloških uvodnih govorcev

Učitelji geografije na strokovni ekskurziji na Balkanskem polotoku

Učitelji geografije so v času jesenskih počitnic obiskali Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo in Srbijo. Raziskovali so Panonsko in Vlaško nižino, Karpate, Rilo, Pirin, Rodope in Balkan. Ogledali so si glavna mesta, delto Donave in Črno morje. V Romuniji so obiskali gimnazijo Scoala Gimnaziala "George Cosbuc" Sighetu Marmatiei, v Bolgariji pa Družboslovno gimnazijo Cirila in Metoda v Kazanlaku.

Pridobljeno znanje bodo učitelji uporabili pri pouku. Ekskurzijo je pripravila mariborska območna enota Zavoda RS za šolstvo.

Udeleženci ekskurzije pred parlamentom v Bukarešti

Krepitev sodelovanja med šolami in Ministrstvom za okolje in prostor

V Ljubljani je na Agenciji RS za okolje 8. oktobra potekalo delovno srečanje za krepitev sodelovanja med šolami in Ministrstvom za okolje in prostor. Udeležence sta pozdravila Mitja Bricelj, v imenu MOP, in Klemen Bergant, v imenu ARSO. Učiteljem so bili ponujeni možnosti za tesnejše sodelovanje med šolami in nabor projektov in dejavnosti, ki se vključujejo v šolske programe, jih dopolnjujejo in oskrbujejo z učnimi gradivi. Ana Kambič je predstavila delovanje Savskega parlamenta, Mitja Bricelj je povabil k sodelovanju v nagradnih natečajih, Florjana Ulaga in Peter Frantar ste kronološko in razvojno orisala zanimivi in učinkoviti projekt Visoke vode, v katerem je doslej bilo postavljenih več kot 50 tabel. Nataša Mrak je prikazala na letošnjem Blejskem vodnem festivalu nagrajeni film OŠ Bohinjska Bistrica.

Mitja Bricelj poskuša vzpostaviti tesnejše povezovanje šol in MOP.

Vloga in pomen geologije v formalnem izobraževanju

V okviru tedna Univerze v Ljubljani sta Oddelek za geologijo NTF in Slovensko geološko društvo 5. decembra organizirala posvetovanje z naslovom »Vloga in pomen geologije v

Matevž Novak, predsednik Slovenskega geološkega društva, je predstavil dejavnosti in publikacije, ki jih društvo pripravlja za izobraževalne namene.

formalnem izobraževanju«. Posvetovanje je bilo namenjeno razpravi o tem, kakšna je vloga geologije pri izobraževanju v predšolski vzgoji, osnovni in srednji šoli, predstavljen pa je bil razvoj izobraževalne geologije na Slovenskem. Na posvetovanju so Petra Žvab Rožič, Matevž Novak, Mojca Bedjanič, Tomislav Popit, Rok Brajković in Mihael Brenčič prikazali rezultate različnih projektov in učinkovitih didaktičnih pristopov Skupine za popularizacijo geologije.

Med predstavitvami in po njih je potekala razprava vseh sodelujočih; tu in tam tudi polemična, saj so bile osebne pa tudi empirične izkušnje udeležencev o vključenosti geoloških vsebin v pouk različne.